

„LISTA KONTROLNA GOTOWOŚCI NA BREXIT” DLA PRZEDSIĘBIORSTW PROWADZĄCYCH INTERESY Z WIELKĄ BRYTANIĄ

Sierpień 2020

PRZYGOTUJ SIĘ NA 1 STYCZNIA 2021 R.

Decyzja Wielkiej Brytanii (Zjednoczonego Królestwa) o zaprzestaniu uczestnictwa w jednolitym rynku i unii celnej UE oraz o zakończeniu swobodnego przepływu osób, towarów i usług między Wielką Brytanią a UE od 31 grudnia 2020 r. oznacza, że po tym dniu stosunki między Wielką Brytanią a UE znacznie się zmieniają z punktu widzenia przedsiębiorstw po obu stronach.

Zmiany te są nieuniknione, niezależnie od wyniku toczących się negocjacji między UE a Wielką Brytanią, i mogą doprowadzić do nasilenia się trudności, których przedsiębiorstwa już doświadczają w związku z pandemią COVID-19.

Lista kontrolna ma pomóc unijnym przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w Wielkiej Brytanii oraz przedsiębiorstwom z Wielkiej Brytanii prowadzącym działalność w UE upewnić się co do swojej gotowości na 1 stycznia 2021 r.

Lista stanowi przegląd głównych obszarów zmian, które nastąpią 1 stycznia 2021 r. w każdym przypadku – niezależnie od tego, czy uda się osiągnąć porozumienie w sprawie przyszłego partnerstwa w dziedzinie gospodarki i bezpieczeństwa. Uwzględniono w niej najpowszechniejsze problemy, ale nie należy jej uznawać za wyczerpującą.

Dodatkowe wskazówki można znaleźć w komunikacie Komisji „Przygotowanie na zmiany” ⁽¹⁾, a także w opublikowanych przez służby Komisji sektorowych „zawiadomieniach o gotowości”, dostępnych pod adresem:

https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_pl

Wszystkie przedsiębiorstwa powinny przygotować się na te rozległe i daleko idące zmiany, a także podjąć wszelkie niezbędne decyzje i zakończyć wszystkie wymagane działania administracyjne przed 31 grudnia 2020 r.

⁽¹⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Przygotowanie na zmiany: Komunikat o gotowości na zmiany po zakończeniu okresu przejściowego między Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem, COM(2020) 324 final z 9 lipca 2020 r., https://ec.europa.eu/info/publications/getting-ready-changes-communication-readiness-end-transition-period-between-european-union-and-united-kingdom_pl.

HANDEL TOWARAMI ⁽²⁾

Obowiązki importera/eksportera

W myśl prawa UE przedsiębiorstwa mają różne obowiązki w zależności od miejsca w łańcuchu dostaw (np. producent, importer, hurtownik itp.).

Od 1 stycznia 2021 r. przedsiębiorstwa z UE, które obecnie kupują towary w Wielkiej Brytanii i wprowadzają je do obrotu w UE, staną się importerami, a te, które obecnie sprzedają produkty do Wielkiej Brytanii, staną się eksporterami. Oznacza to, że będą musiały wypełniać nowe obowiązki zgodnie z obowiązującymi unijnymi przepisami.

- ➔ Czy mam świadomość obowiązków eksportera/importera wynikających z obowiązujących przepisów unijnych, w szczególności jeżeli dotychczas miałem(-am) niewielkie doświadczenie w handlu z państwami trzecimi?

Formalności celne, odprawy i kontrole celne towarów

Od 1 stycznia 2021 r. przepisy prawa celnego obowiązujące na mocy prawa Unii będą miały zastosowanie do wszystkich towarów wprowadzanych na obszar celny UE z Wielkiej Brytanii lub wywożonych z obszaru celnego UE do tego państwa. Nawet w przypadku ustanowienia ambitnej strefy wolnego handlu między UE a Wielką Brytanią, przewidującej zerowe stawki celne i zerowe kontyngenty dla towarów, jak również w przypadku współpracy celnej i regulacyjnej, wszelkie produkty będące przedmiotem wymiany handlowej między UE a Wielką Brytanią będą podlegały wszystkim obowiązującym kontrolom zgodności regulacyjnej przy przywozie pod kątem bezpieczeństwa, zdrowia i innych aspektów polityki publicznej.

- ➔ Czy wiem, jakie formalności celne będą miały zastosowanie po brexicie, w szczególności jeżeli dotychczas miałem(-am) niewielkie doświadczenie w handlu z państwami trzecimi?
- ➔ Czy moje łańcuchy dostaw są przygotowane na wydłużenie terminów w wyniku tych dodatkowych formalności i procedur?

Reguły pochodzenia

Od 1 stycznia 2021 r. przedsiębiorstwa będą musiały wykazać status pochodzenia towarów będących przedmiotem wymiany handlowej, aby towary te mogły być traktowane preferencyjnie na mocy ewentualnej przyszłej umowy między UE a Wielką Brytanią. Towary niespełniające wymogów dotyczących pochodzenia będą objęte cłem, nawet jeśli wejdzie w życie umowa handlowa o zerowej stawce celnej i zerowych kontyngentach między UE a Wielką Brytanią. Skutki będą widoczne także w handlu między UE a uprzywilejowanymi partnerami, gdyż elementy pochodzące z Wielkiej Brytanii (zarówno jeżeli chodzi o materiały, jak i procesy przetwarzania) staną się „niepochodzące” na podstawie unijnych uzgodnień preferencyjnych.

- ➔ Czy znam odpowiednie procedury i dokumenty służące wykazaniu statusu pochodzenia towarów?
- ➔ Czy odpowiednio dostosowałem(-am) moje deklaracje dostawcy, w tym długoterminowe deklaracje dostawcy?

VAT i akcyza

W dniu 1 stycznia 2021 r. ulegną zmianie przepisy dotyczące płatności i zwrotu podatku od wartości dodanej (VAT). Dotyczy to zarówno towarów, jak i usług. Od towarów akcyzowych (takich jak napoje alkoholowe, wyroby tytoniowe itp.) przywożonych na obszar VAT Unii Europejskiej z Wielkiej Brytanii będzie również należna akcyza.

- ➔ Czy znam odpowiednie procedury VAT?
- ➔ Czy w łańcuchu dostaw mojego przedsiębiorstwa uwzględniłem(-am) wydłużone terminy wynikające z tych dodatkowych formalności i procedur?

⁽²⁾ Opisane w tej sekcji zmiany nie będą miały zastosowania do handlu między UE a Irlandią Północną. W tym zakresie od zakończenia okresu przejściowego będzie miał zastosowanie protokół w sprawie Irlandii i Irlandii Północnej, stanowiący integralną część umowy o wystąpieniu, obok ewentualnej umowy dotyczącej przyszłego partnerstwa, pod warunkiem wyrażenia przez Zgromadzenie Ustawodawcze Irlandii Północnej zgody na dalsze stosowanie protokołu po upływie czterech lat od zakończenia okresu przejściowego.

Świadectwa, zezwolenia, oznakowania i etykiety

Od 1 stycznia 2021 r. pozwolenia na dopuszczenie do obrotu wydane przez organy Wielkiej Brytanii nie będą już ważne w odniesieniu do wprowadzania produktów na rynek unijny. Oznacza to na przykład, że na rynek Unii nie można będzie już wprowadzić samochodu z homologacją typu wydaną przez Wielką Brytanię.

W przypadku gdy na mocy unijnych przepisów wymaga się certyfikacji przez jednostkę notyfikowaną UE – np. w przypadku niektórych wyrobów medycznych, maszyn lub wyrobów budowlanych – produktów z certyfikacją wydaną przez organy z siedzibą w Wielkiej Brytanii nie będzie już można sprzedawać na jednolitym rynku.

Podobnie oznaczenia lub etykietowanie produktów wprowadzanych na rynek Unii odnoszące się do organów lub osób mających siedzibę w Wielkiej Brytanii nie będą już zgodne z unijnymi przepisami dotyczącymi etykietowania.

- Czy przenieśli(-am) certyfikaty i zezwolenia wydane przez urząd lub organ z siedzibą w Wielkiej Brytanii do urzędu lub organu z siedzibą w UE-27 lub wystąpiłem(-am) o nowe pozwolenia?
- Czy dopilnowałem(-am), by produkty wprowadzane do obrotu w UE były prawidłowo oznakowane i etykietowane?

Chemikalia

Od 1 stycznia 2021 r. w Wielkiej Brytanii nie będą już miały zastosowania przepisy unijne dotyczące rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH). Rejestracje dokonane przez producentów i wytwórców mających siedzibę w Wielkiej Brytanii nie będą już ważne w Unii Europejskiej.

- Czy dopilnowałem(-am), aby moje substancje były zarejestrowane u producenta lub importera w UE lub wyznaczyłem(-am) osobę w UE, która jest prawnie odpowiedzialna za ten przywóz jako oficjalny podmiot rejestrujący substancję?
- Czy jako dalszy użytkownik sprawdziłem(-am), czy wykorzystywane przeze mnie substancje są prawidłowo zarejestrowane?

ŚWIADCZENIE USŁUG

Od 1 stycznia 2021 r. nie będą już ważne w Unii pozwolenia przyznane przez organy Wielkiej Brytanii zgodnie z ramami jednolitego rynku UE. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do dziedzin usług finansowych, transportu, mediów audiowizualnych oraz usług energetycznych.

Aby uzyskać dostęp do unijnego rynku, brytyjscy usługodawcy i przedstawiciele wolnych zawodów z Wielkiej Brytanii będą musieli wykazać, że przestrzegają wszelkich przepisów i procedur oraz mają odpowiednie pozwolenia, które warunkują świadczenie usług w UE przez cudzoziemców lub przedsiębiorstwa mające siedzibę poza Unią. Wymogi te są często określane w systemach krajowych. Podobnie usługodawcy i przedstawiciele wolnych zawodów z UE mający siedzibę w Unii i prowadzący działalność w Wielkiej Brytanii będą musieli wykazać, że przestrzegają wszelkich odpowiednich przepisów brytyjskich.

- Czy sprawdziłem(-am), czy muszę/mogę nadal korzystać z usług świadczonych przez podmioty mające siedzibę w Wielkiej Brytanii?
- Czy moja działalność opiera się na licencjach lub zezwoleniach wydanych przez władze brytyjskie? Czy ubiegałem(-am) się o podobne licencje lub zezwolenia w UE-27 lub czy przenieśli(-am) takie licencje lub zezwolenia wydane przez Wielką Brytanię na organ w UE-27?
- Czy jako klient sprawdziłem(-am), czy mój dostawca posiada licencję lub zezwolenie wymagane do świadczenia usług w UE?

Usługi finansowe

Od 1 stycznia 2021 r. nie będą już miały zastosowania pozwolenia na świadczenie usług z obszaru Wielkiej Brytanii w całej UE. Świadczenie usług finansowych z obszaru Wielkiej Brytanii na obszarze UE będzie możliwe przy spełnieniu odpowiednich wymogów danego państwa członkowskiego dotyczących państw trzecich.

- Czy sprawdziłem(-am), czy muszę/mogę nadal korzystać z usług brytyjskich podmiotów świadczących usługi finansowe?
- Jeżeli prowadzę działalność w Wielkiej Brytanii, czy znam brytyjskie przepisy dotyczące świadczenia usług finansowych?

Lotnictwo

Od 1 stycznia 2021 r. przewoźnicy lotniczy posiadający licencję na zarobkowy lotniczy przewóz osób, poczty lub towarów, wydaną przez organ Wielkiej Brytanii, nie będą już mogli świadczyć usług transportu lotniczego na obszarze Unii Europejskiej. Unijni przewoźnicy lotniczy i posiadacze certyfikatów bezpieczeństwa lotniczego będą musieli zapewnić i utrzymać zgodność z unijnymi wymogami, w tym z wymogami dla linii lotniczych dotyczącymi głównego miejsca prowadzenia działalności oraz większościowych udziałów i kontroli w UE, jak również z dorobkiem prawnym UE w dziedzinie bezpieczeństwa lotniczego.

- Czy znam i spełniam wszystkie odpowiednie wymogi dotyczące certyfikacji?

Przewoźnicy drogowi

Z dniem 1 stycznia 2021 r. przewoźnicy drogowi z siedzibą w Wielkiej Brytanii utracą licencję wspólnotową. W związku z tym nie będą już korzystać z praw automatycznego dostępu do jednolitego rynku, z którymi wiąże się posiadanie takiej licencji, a mianowicie z prawa unijnych podmiotów gospodarczych do przejazdów i przewozu towarów na obszarze UE.

Przedsiębiorstwa przewozowe i logistyczne odczuwają również zmiany w zakresie formalności wymaganych przy przekraczaniu granicy między Wielką Brytanią a UE ⁽³⁾. Formalności na granicy będą miały też wpływ na kierowców oraz pasażerów i pracowników transgranicznych. Formalności te obejmują odprawę graniczną osób – wiążącą się z weryfikacją wymogów dotyczących wjazdu i pobytu, stemplowaniem paszportów oraz, w stosownych przypadkach, obowiązkami wizowymi.

- Czy znam i spełniam wszystkie odpowiednie wymogi dotyczące certyfikacji?
- Czy w łańcuchu dostaw mojego przedsiębiorstwa uwzględniłem(-am) wydłużone terminy wynikające z dodatkowych kontroli i formalności granicznych?

Kwalifikacje zawodowe

Od 1 stycznia 2021 r. Wielka Brytania nie będzie już objęta przepisami UE dotyczącymi uznawania kwalifikacji zawodowych. Obywatele brytyjscy – niezależnie od tego, gdzie nabyli swoje kwalifikacje – oraz obywatele UE posiadający kwalifikacje nabyte w Wielkiej Brytanii będą musieli postarać się o ich oficjalne uznanie w danym państwie członkowskim na podstawie przepisów tego państwa dotyczących uznawania kwalifikacji nabytych w państwach trzecich. W wielu przypadkach proces uznawania jest bardziej uciążliwy.

- Czy ja lub moi pracownicy postaraliśmy się o uznanie kwalifikacji zawodowych uzyskanych w Wielkiej Brytanii?

⁽³⁾ Z wyjątkiem Irlandii Północnej, która zgodnie z protokołem w sprawie Irlandii i Irlandii Północnej pozostanie dostosowana do pewnego ograniczonego zbioru przepisów unijnych, co pozwoli uniknąć kontroli celnych na wyspie Irlandii.

ENERGIA

Od 1 stycznia 2021 r., mimo że elektroenergetyczne i gazowe połączenia wzajemne będą oczywiście mogły być nadal wykorzystywane, Wielka Brytania nie będzie już uczestniczyć w specjalnych platformach Unii. Do handlu energią elektryczną na połączeniach wzajemnych z Wielką Brytanią będą zatem wykorzystywane alternatywne rozwiązania rezerwowe ⁽⁴⁾. Powinny one umożliwić kontynuację handlu energią elektryczną, chociaż nie na takim samym poziomie efektywności jak ma to miejsce obecnie w ramach jednolitego rynku.

⇒ Czy sprawdziłem(-am), czy korzystam z energii uzyskiwanej za pośrednictwem połączeń wzajemnych z Wielką Brytanią i zastosowałem(-am) niezbędne środki w celu dostosowania się do nowego otoczenia regulacyjnego?

PRAWO SPÓŁEK I PRAWO CYWILNE

Spółki zarejestrowane w Wielkiej Brytanii

Od dnia 1 stycznia 2021 r. spółki z siedzibą w Wielkiej Brytanii staną się spółkami z siedzibą w państwie trzecim i nie będą już automatycznie uznawane. Ich uznanie będzie podlegało przepisom prawa krajowego dotyczącym spółek z siedzibą w państwach trzecich. Oddziały brytyjskich spółek w państwach członkowskich UE będą uważane za oddziały spółek z siedzibą w państwie trzecim. Spółki zależne przedsiębiorstw brytyjskich są zasadniczo przedsiębiorstwami unijnymi i będą nadal podlegać wszystkim odpowiednim przepisom unijnym i krajowym.

⇒ Jeżeli moja spółka jest zarejestrowana w Wielkiej Brytanii, czy sprawdziłem(-am) w prawie krajowym, czy posiadanie siedziby zarządu lub głównego miejsca prowadzenia działalności w UE wystarczy do utrzymania statusu spółki unijnej?

Umowy – klauzule prorogacyjne

Od 1 stycznia 2021 r. przepisy unijne ułatwiające transgraniczne uznawanie i wykonywanie orzeczeń sądowych w UE i Wielkiej Brytanii w okresie przejściowym nie będą już miały zastosowania ⁽⁵⁾. Wykonywanie w Unii Europejskiej orzeczeń wydanych przez sądy brytyjskie może nie być już tak szybkie jak teraz.

⇒ Czy dokonałem(-am) przeglądu wyboru jurysdykcji Wielkiej Brytanii w swoich umowach handlowych?

POZOSTAŁE ASPEKTY: DANE, PRAWA CYFROWE I PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Znaki towarowe i wzory, oznaczenia geograficzne, prawa do ochrony odmian roślin

Od 1 stycznia 2021 r. dotychczasowe unijne jednolite prawa własności intelektualnej (unijne znaki towarowe, wzory wspólnotowe, wspólnotowe prawa do ochrony odmian roślin i oznaczenia geograficzne) pozostaną objęte ochroną na mocy umowy o wystąpieniu, jednak wszelkie nowe unijne jednolite prawa będą miały ograniczony zakres terytorialny, ponieważ nie będą już obowiązywały w Wielkiej Brytanii ⁽⁶⁾.

⇒ Czy podjąłem/podjęłam niezbędne kroki w celu zapewnienia dalszej ochrony moich praw własności intelektualnej w Wielkiej Brytanii?

⁽⁴⁾ Nie ma to zastosowania do elektroenergetycznych połączeń wzajemnych między Irlandią Północną a Irlandią, ponieważ na podstawie art. 9 protokołu w sprawie Irlandii i Irlandii Północnej ta ostatnia będzie nadal uczestniczyć w zintegrowanym jednolitym rynku energii elektrycznej na całej wyspie.

⁽⁵⁾ Warto również zauważyć, że od 1 stycznia 2021 r. unijna platforma internetowego rozstrzygnięcia sporów (ODR) nie będzie już dostępna do celów pozasądowego rozstrzygnięcia sporów między konsumentami zamieszkałymi w Unii Europejskiej a przedsiębiorcami mającymi siedzibę w Wielkiej Brytanii.

⁽⁶⁾ Na podstawie art. 54 i 57 umowy o wystąpieniu istniejące jednolite prawa zostaną przekształcone w prawa brytyjskie i w ten sposób nadal będą chronione w Wielkiej Brytanii.

Dane osobowe

Od 1 stycznia 2021 r. przekazywanie danych osobowych z UE do Wielkiej Brytanii będzie podlegać przepisom dotyczącym przekazywania danych do państw trzecich, określonym w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych (RODO) ⁽⁷⁾ lub w dyrektywie o ochronie danych w sprawach karnych ⁽⁸⁾.

Ma to znaczenie dla wielu sektorów działalności gospodarczej, zwłaszcza w przypadku przedsiębiorstw z UE, które nadal będą współpracować z ośrodkami przetwarzania danych zlokalizowanymi w Wielkiej Brytanii.

Czy podjąłem/podjęłam niezbędne kroki w celu zapewnienia przestrzegania przepisów UE przy przekazywaniu danych osobowych do Wielkiej Brytanii?

⁽⁷⁾ Rozporządzenie (UE) 2016/679, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02016R0679-20160504>.

⁽⁸⁾ Dyrektywa (UE) 2016/680, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:02016L0680-20160504>.

GDZIE SZUKAĆ DODATKOWYCH INFORMACJI I POMOCY?

Na stronach internetowych Komisji Europejskiej opublikowano już ponad 70 zawiadomień o gotowości na brexit, w których opisano wiele różnych sektorów gospodarki. Mają one pomóc wszystkim uczestnikom rynku w przygotowaniu się na wystąpienie Wielkiej Brytanii z UE. Są one stale uzupełniane o kolejne sektory i informacje i zostaną przetłumaczone na wszystkie języki UE.

Warto odwiedzać strony internetowe departamentów i agencji Komisji Europejskiej zajmujących się obszarem działalności danego przedsiębiorstwa.

Po dodatkowe informacje i pomoc należy zgłaszać się do władz krajowych, lokalnej izby przemysłowo-handlowej lub stowarzyszeń branżowych.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2020

© Unia Europejska, 2020

Polityka ponownego wykorzystania dokumentów Komisji Europejskiej została wdrożona decyzją Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Z wyjątkiem przypadków, w których stwierdzono inaczej, ponowne wykorzystywanie tego dokumentu jest dozwolone na podstawie licencji Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Oznacza to, że ponowne wykorzystywanie jest dozwolone, pod warunkiem odpowiedniego poinformowania o autorze oraz o wszelkich zmianach wprowadzonych w dokumencie.

W przypadku wykorzystania lub powielania elementów, które nie są własnością Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego.

Wszystkie ilustracje © Unia Europejska, o ile nie wskazano inaczej

Ikony © Flicum – wszystkie prawa zastrzeżone

Print ISBN 978-92-76-20851-8

doi:10.2775/10680

NA-02-20-590-PL-C

PDF ISBN 978-92-76-20832-7

doi:10.2775/359427

NA-02-20-590-PL-N